

ØKOSYSTEMBASERT FORVALTNING – ORIENTERING OM VIDERE PROSESS

1 Bakgrunn

Bestands- og Forvaltningstabellen utgjør et helhetlig system for å følge opp forvaltningsprinsippet i havressursloven. Sammen med Fiskeritabellen etablerer disse tabellene et rammeverk for utvikling av en økosystembasert fiskeriforvaltning. Tabellene oppdateres årlig, til reguleringsmøtet som avholdes om våren, og gir grunnlag for å kunne prioritere behovene for nye og/eller reviderte forvaltningstiltak.

Sak 7/2015 «Økosystembasert forvaltning» ble behandlet i reguleringsmøtet 4. juni 2015. Saken hadde tre underpunkter; a) status for revisjon av Artsdatabankens rødliste over truede marine arter, b) Oppfølging av forvaltningsprinsippet og c) Prioriteringer for 2016.

2 Status for revisjon av *Norsk rødliste for arter 2010*

18. november 2015 legger Artsdatabanken frem ny rødliste. Den foreløpige rødlistevurderingen ble presentert i reguleringsmøtet 4. juni 2015¹.

Norsk rødliste er utarbeidet i 2006, 2010 og foreløpig for 2015. Det generelle bildet er at det samlet sett har vært en positiv utvikling fra 2006 og frem til i dag. Vi vil spesielt trekke frem at snabeluer og hummer klassifiseres som livskraftige bestander og at ål og pigghå er nedgradert fra «kritisk truet» til hhv. «sårbar» og «sterkt truet». Fire arter som i 2010 var kategorisert som livskraftige, kan imidlertid i 2015 bli klassifisert som «truede arter». Dette gjelder blåsteinbit, (kyst)brisling, stillehavssild (Balsfjordsild) og polartorsk.

Beskatningen av blåsteinbit ble vurdert etter forvaltningsprinsippet i 2014 og funnet å være i overensstemmelse med forvaltningsprinsippet. Fiskeridirektøren opprettholder denne vurderingen, men dersom blåsteinbit blir rødlistet må utviklingen i bestanden følges de nærmeste årene. Brisling behandles som egen sak i høstens reguleringsmøte, og er en prioritert bestand i 2016. Polartorsk er vurdert etter forvaltningsprinsippet i 2015. Dersom stillehavssild blir rødlistet i november vil Fiskeridirektoratet vurdere om det er hensiktsmessig med særskilte tiltak for å begrense en eventuell risiko for utfisking i Balsfjorden.

3 Forvaltningsprinsippet

Forvaltningstabellen ble første gang presentert våren 2014. Tabellen gir en oversikt over fangster i perioden 2000-2014 for de arter og bestander vi har identifisert at det ikke foretas en årlig vurdering av beskatningen.

¹ Databasen med foreløpige rødlistevurderinger ble åpnet for offentlig innsyn i tiden mellom 2. mars og 20 april 2015.

Hvert år vil noen arter bli særskilt vurdert i henhold til forvaltningsprinsippet. I 2015 ble lyr, breiflabb, lysing, havmus, skjellbrosme, sølvtorsk og polartorsk vurdert særskilt. For havmus, skjellbrosme og sølvtorsk har fiskeridirektøren konkludert med at nåværende forvaltningsordning og beskatning er i overensstemmelse med forvaltningsprinsippet. Forvaltningsordning og beskatningsgraden for polartorsk er vurdert å være i overensstemmelse med forvaltningsprinsippet med innføring av et forbud mot direktefiske dersom arten rødlistes i november.

Det må gjøres en nærmere vurdering av mulige forvaltningstiltak for å sikre en ansvarlig forvaltning av breiflabb. Breiflabb behandles i en egen sak i høstens reguleringsmøte, og er en prioritert art i 2016.

Fiskeridirektøren har besluttet å holde lyr og lysing til observasjon. En eventuell rødlisting av blåsteinbit krever også at vi følger utviklingen i denne bestanden de nærmeste årene. Disse artene vil derfor bli særskilt vurdert i 2016.

4 Fiskeridirektørens prioriteringer

I sakspapirene til reguleringsmøtet i juni var det forberedt forslag til prioriterte bestander basert på Bestandstabellen og prioriterte utviklingstiltak basert på Fiskeritabellen. Fiskeridirektøren ba om reguleringsmøtets innspill på om det var bestander eller problemstillinger som var uteglemt fra fiskeridirektørens forslag til prioriteringer i 2016. Videre ba fiskeridirektøren om innspill på hvilke av de prioriterte bestandene og utviklingstiltakene som burde prioriteres først i 2016.

I vedlagte brev av 9. juli 2015 til Nærings- og fiskeridepartementet oppsummerer fiskeridirektøren arbeidet med å følge opp forvaltningsprinsippet og tilnærmingen til en økosystembasert fiskeriforvaltning. Dokumentet viser fiskeridirektørens forslag til prioritering for 2016, basert på saksfremlegget i reguleringsmøtet, diskusjonen i reguleringsmøtet og forventet utredningskapasitet i 2016. Dette er oversendt til departementet til orientering og for eventuelle kommentarer.

I brev av 16. oktober 2015 fra Nærings- og fiskeridepartementet med bestilling til Reguleringsmøte 4. og 5. november 2015 vises det til *oppfølging av foreslåtte tiltak i Havforskningsinstituttets rapport om «Kysttorskforvaltning på Vestlandet og langs Skagerrakkysten» og i rapport fra «Arbeidsgruppen Fiske i sør».*

Nærings- og fiskeridepartementet viser til behandlingen av hummer og kysttorsk under sak 7/2015 på vårens reguleringsmøte. Hummer er prioritert bestand i 2015, og arbeidsgruppen om revisjon av forvaltningstiltak i hummerfisket forventes å levere sin rapport slik at forslag til tiltak kan sendes på høring og vedtas med virkning for 2016.

I saksfremlegget til reguleringsmøtet 4. juni 2015, avsnitt 3.2.3 *Nye bestander som bør prioriteres i 2016*, vises det til at bestandssituasjonen for kysttorsk i sør synes å være ytterligere svekket og det er derfor behov for å prioritere kysttorsk i sør på nytt. Første tiltak vil være å gå gjennom alle tidligere foreslåtte tiltak med formål å se hvilke av disse som fremdeles kan være aktuell å iverksette.

En oversikt over prioriterte tiltak finnes i vedlagte brev av 9. juli 2015, tabell 4.1 *Prioriterte bestander i 2016, basert på Bestandstabellen 2015* og tabell 4.2 *Prioriterte utviklingstiltak i 2016, knyttet til Fiskeritabellen 2015*.

5 Videre prosess

Arbeidet med å følge opp prioriterte bestander basert på Bestandstabellen, prioriterte utviklingstiltak basert på Fiskeritabellen og prosessen for videre oppfølging av forvaltningsprinsippet er startet opp. I vedlagte brev av 19. oktober 2015 til Havforskningsinstituttet om oppfølging av prioriteringer og forvaltningsprinsippet i 2016 peker Fiskeridirektoratet ut de områdene der vi har behov for bidrag fra Havforskningsinstituttet.

Her ber vi blant annet om at Havforskningsinstituttet utreder og foreslår et minstemål for lyr. Vi ber også om at det blir utarbeidet en oversikt over den kunnskapen som er opparbeidet siden «*Kysttorskforvaltning på Vestlandet og langs Skagerrakkysten*» ble ferdigstilt i 2008. Dette vil være et bidrag til Fiskeridirektoratets videre arbeid med kysttorsk i sør som prioritert art i 2016.